

Biblioteksplan 2016-2019

Biblioteksplanen är ett politiskt beslutat styrdokument som anger inriktningen för kommunens biblioteksverksamhet och de områden som prioriteras under perioden 2016-2019.

Planen antas av bildningsnämnden och kommunfullmäktige.

**HALLSBERGS
KOMMUN**

Inledning

Biblioteksplanen är ett politiskt beslutat styrdokument som anger inriktningen för kommunens biblioteksverksamhet och de områden som prioriteras under perioden 2016-2019.

Planen antas av bildningsnämnden och kommunfullmäktige.

Några viktiga styrdokument

- Bibliotekslagen (2013:801)
- Skollagen (2 kap. 36 §, 2010:800)
- UNESCO:s manifest för folk- och skolbibliotek
- FN:s barnkonvention
- Regional biblioteksplan
- Styrsystem för Hallsbergs kommun

Bibliotekslagen i korthet

Varje kommun ska ha ett folkbibliotek och kommuner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

Biblioteken ska:

- Verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.
- Främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.
- Uppmärksamma personer med funktionsnedsättning.
- Ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska.
- Vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov.

Följande aspekter är viktiga:

- Medier och tjänster präglas av allsidighet och kvalitet.
- Läsning och tillgång till litteratur.
- Informationsteknik för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.
- Barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning.
- Lån är fria från avgifter.

Skollagen

Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.

Strategiska områden i styrsystem för Hallsbergs kommun

De strategiska områden som är antagna för Hallsbergs kommun stämmer väl överens med bibliotekens verksamhet.

Hållbar kommun

Bibliotek är i sig en hållbar verksamhet, då det går ut på att flera kan använda samma resurs flera gånger genom lån av böcker och andra medier. Biblioteket bidrar också till att öka människors livskvalitet och bildningsnivå.

Livslångt lärande

Bibliotek är i hög grad en del av det livslånga lärandet. De används av studerande på alla nivåer, från förskola till högre studier. Bibliotek spelar även en stor roll i det egna frivilliga lärandet, oavsett ålder.

Allas inflytande

Biblioteken möter många människor, ska stå för ett professionellt bemötande och lyssna på idéer och synpunkter om verksamheten.

Med hjälp av biblioteket kan den enskilde skaffa sig kunskap och bilda sig en egen uppfattning, vilket bidrar till möjligheten att kunna påverka och delta i samhällsutvecklingen.

God service

Biblioteken kännetecknas av god service till besökare och användare.

Alla ska känna sig välkomna och bli bemötta på ett respektfullt sätt. Det ska kännas som en pålitlig och demokratisk plats som erbjuder resurser till stöd för människors möjlighet till läsoplevelser och kunskapsökande.

Bibliotekets roll i Hallsberg

Folkbiblioteket är till för alla och har ett brett uppdrag som omfattar litteratur, informationsförmedling, kultur och att vara en mötesplats.

Att utan kostnad tillgängliggöra medier i olika former och att främja läsning är grunden i verksamheten.

Bibliotekets offentliga rum utgör en demokratisk mötesplats som värnar yttrandefriheten, lyfter samhällets mångfald och bidrar till det livslånga lärandet.

Biblioteket bidrar till att skapa en attraktiv kommun genom att vara ett lokalt kunskapscentrum, erbjuda kulturupplevelser och ett aktuellt medieutbud.

Mediebeståndet ska vara brett och varierat. Det ska spegla såväl äldre som nyutkommen litteratur och ta hänsyn till samhällsutvecklingen samt användarnas behov och önskemål. Det ska finnas medier för personer med särskilda behov och medier på olika språk.

Biblioteket ska säkerställa kvalitativ och opartisk information och verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik används för kunskapsinhämtning.

Biblioteket lånar ut media i olika former, tillhandahåller dagstidningar och tidskrifter samt tillgång till datorer och trådlöst nätverk.

Biblioteket erbjuder också tillgång till utskrifter, kopiering och scanning.

Verksamheten kompletteras med mindre evenemang, föreläsningar och utställningar.

Medborgarnas behov ska ställas i centrum och verksamheten ska anpassas efter samhällsutvecklingen. För att nå alla grupper i samhället måste biblioteket ständigt söka nya vägar för att synliggöra och marknadsföra verksamheten.

Skolbiblioteket är en pedagogisk resurs för skolans elever och pedagoger. Uppdraget är att tillsammans med pedagogerna stimulera och ge stöd till eleverna i deras språk-, läs- och kunskapsutveckling.

Rektor ansvarar för att skolbibliotek finns tillgängligt för eleverna.

I kommunen finns två bibliotek med andra huvudmän än Hallsbergs kommun.

Det är gymnasiebiblioteket på Alléskolan, som Sydnärkes utbildningsförbund ansvarar för och biblioteket på Kävesta folkhögskola, som Region Örebro län är huvudman för.

Personal

Snabba samhällsförändringar ställer stora krav på flexibilitet och förändringsberedskap hos bibliotekspersonalen. För att vara ett attraktivt bibliotek är medarbetarnas kunskaper, professionalism och bemötande av besökarna en viktig framgångsfaktor.

Vid nyanställning ska den som anställs ha bibliotekarieutbildning eller annan akademisk examen som bedöms lämplig för uppdraget.

Läsfrämjande arbete, stöd åt besökarna, handledning vid informationssökning samt uppsökande verksamhet är basen i det dagliga arbetet. För att kompetensen ska bibehållas och öka ska återkommande fortbildningsinsatser erbjudas personalen.

Världen omkring oss

Informationsutbudet är idag enormt och teknikutvecklingen ger den enskilde ökade möjligheter att ta del av allt mer information. Krav på utbildning och livslångt lärande ökar. Bibliotekets verksamhet har förändrats över tid och kommer att fortsätta förändras.

Omvärldsbevakning behöver göras för att få en beredskap inför framtiden samt ge inspiration och idéer till verksamhetsutveckling.

Faktorer som kan påverka biblioteksverksamheten i Hallsberg de kommande åren

- Kungliga bibliotekets arbete med att ta fram en nationell biblioteksstrategi.
- Ökad andel besökare med bakgrund i andra länder.
- Samhällets fortsatta utveckling av digitala tjänster.
- Stora informationsflöden.
- Den tekniska utvecklingen.
- Rapporter om sjunkande läsförmåga hos barn och unga.
- Ändrade kultur- och medievanor.

Utvecklingsområden

Barn och unga

Alla barn och ungdomar har rätt till bibliotek. Bibliotekens insatser för barn och ungdomar utgår från FN:s barnkonvention. Barnens bästa ska alltid komma i främsta rummet.

Biblioteksverksamheten för barn och ungdomar är inriktad på insatser som uppmuntrar och stimulerar litteraturupplevelser, läsning och kunskapssökande.

Bildningsnämnden ansvarar för både folk- och skolbibliotek i kommunen. De har delvis olika uppdrag, men arbetar med samma barn och ungdomar. Det läsfrämjande uppdraget är gemensamt för båda biblioteksformerna.

En utveckling av samverkan mellan folkbiblioteket och skolan gör att kommunens resurser används effektivt. De båda bibliotekstyperna kompletterar varandra och ger ett helhetsgrepp kring att nå barn och unga.

Folkbibliotek

Att behärska språket är en viktig nyckel för framtiden och läsning är en viktig förutsättning för språkutveckling. Läsning stimulerar även fantasi, känslor, kunskap och förståelse. Det lässtimulerande arbetet riktas både till barnen och till föräldrar och andra vuxna i barnens närhet. Folkbiblioteket arbetar främst med läsfrämjande för de minsta barnen samt barns och ungdomars fritidsläsning.

Folkbibliotek, kommunens uppdrag:

- Revidera den befintliga läsplanen för barn och unga.
- Se över fördelningen av medieanslagen, så att barnboksbeståndet är brett, aktuellt och tillgängligt för besökarna.
- Minst fyra gånger per år ska biblioteket arrangera aktiviteter som vänder sig till barn.
- Öka kontakterna och samverkan med förskolorna och familjecentralen.
- Göra en översyn av möblering och utformning av barnavdelningen på Hallsbergs bibliotek.
- Utveckla metoder för läsfrämjande arbete, både på biblioteket och på nya platser.

Skolbibliotek

Samtliga elever ska ha tillgång till skolbibliotek. Skolbiblioteken ska anpassas efter elevernas behov och utformas så att de lockar till läsning.

Bra skolbibliotek bidrar till att öka elevernas måluppfyllelse när det gäller språkutveckling, läsförmåga och läsförståelse. De är även en resurs vid informationsökning och värdering av källor.

Skolbibliotek, kommunens uppdrag:

- Öka samarbetet mellan folkbibliotek och skolor för att utveckla skolbiblioteken.
- Tillsammans med skolan arbeta för att det ska finnas bemannade skolbibliotek på samtliga grundskolor. Fokus får i första skedet ligga på att stimulera läslust samt ge möjlighet till lån, både till skolarbeten och för hemlån.
- En skolbiblioteksplan bör tas fram om behov och möjlighet att utveckla tjänsterna på skolbiblioteket till att vara än mer stödjande för elevernas lärande och språkutveckling.
- Målsättningen är att samtliga elever ska erbjudas en likvärdig tillgång till skolbiblioteksresurser.
- Utformningen av skolbibliotekslokalerna ses över tillsammans med skolorna.

Samverkan

Biblioteksverksamheten präglas av öppenhet. Andra aktörer kan berika och bredda bibliotekets utbud.

Samverkan, kommunens uppdrag:

- Vara öppna för olika typer av samarbete och samverkan på lokal nivå. Det kan vara både andra avdelningar inom kommunen och externa aktörer. Det kan också handla om samarbeten där biblioteket är delaktigt i aktiviteter utanför de egna lokalerna.
- Söka samarbeten för att nå ut med information om biblioteksverksamheten till nya medborgare.
- Undersöka förutsättningarna för ett större samarbete med andra folkbibliotek i Sydnärke.
- Delta i regional samverkan med andra bibliotek.

Tillgänglighet

Biblioteket är till för alla på lika villkor oavsett bakgrund. Det är tillgängligt så väl fysiskt som till innehåll och ger tillgång till information och upplevelser. Biblioteket tillhandahåller en miljö där människor kan vistas och mötas.

Besökarnas idéer och förslag ska tillvaratas på olika sätt.

Biblioteket ska erbjuda och förmedla information om anpassade medier för personer med särskilda behov, till exempel personer med läsnedsättning.

Bibliotekets uppgift är också att öka den digitala delaktigheten och erbjuda tillgång till informationsteknik.

Tillgänglighet, kommunens uppdrag:

- Se över huvudbibliotekets lokalbehov för att få en biblioteks-miljö som är anpassad till det moderna bibliotekets funktion.
- Arbeta med att göra biblioteket och dess tjänster synligt och känt. Utnyttja olika former av kanaler för att informera och locka till användning av det biblioteket erbjuder.
- Utarbeta medieriktlinjer för bibliotekets inköpsarbete.
- Göra översyn av den befintliga biblioteksstrukturen i form av filialer och skolbibliotek, för att ta fram förslag om hur den ska utformas i framtiden. Prioriteringen ska vara att i första hand nå barn och unga.
- Genomföra aktiviteter för vuxna som är kopplade till läslust och intresse för litteratur.
- Söka nya sätt för uppsökande verksamhet med målet att nå ut till fler människor.
- Undersöka på vilka sätt biblioteket kan vara en plats för medborgarinformation av olika slag. I första hand för kommunal information.
- Se hur biblioteket på bästa sätt kan bidra till att öka den digitala delaktigheten för de personer som inte har kunskap om eller tillgång till tekniken för databaserad information och tjänster.

Utvärdering

Biblioteket ska årligen utarbeta en verksamhetsplan med utgångspunkt från biblioteksplanen.

Uppföljning sker i den årliga verksamhetsberättelsen, som redovisas till bildningsnämnden.

Utvärdering och revidering av biblioteksplanen sker under år 2019.